

۸۱۷) بنا بر گفته سرکیس در معجم المطبوعات (ج ۲ ص ۱۴۷۰) در سال ۱۲۳۱ و ۳۲ در کلکته چاپ شده و توسط بعضی مشایخ تصحیح گردیده است. نسخه مورد بحث ما ظاهراً غلطنامه یکی از چاپ‌های قاموس است که در کلکته منتشر گردیده است. در برگ ۱ این نسخه از قول مالک آن که گویا مجد الدین نصیری باشد کتاب این گونه معرفی شده است: «مولی احمد نامی شروانی در هزار و دویست و سی و دو در کلکته کتاب قاموس را تصحیح نموده و به طبع رسانیده است. چون در طبع آن اغلاط بسیاری واقع شده سیدی اصفهانی همت گماشته غلطات آن را گرفته، این کتاب را که به خط خوش است تدوین نموده است.» در حقیقت این کتاب غلطنامه خصوص آن نسخه است. ظاهراً ملا احمد شروانی همان بعض المشایخ است که سرکیس بدان اشاره کرده است. نگارنده این تعلیقات ضمن غلط گیری مطالبی که چاپ کننده قاموس در ص ۹۸۱س ۱۷ آورده است خود را عبدالعظیم حسینی معرفی می کند (گک ۵۶ب) و مالک نسخه نیز در برگ ۲ این مطلب را متذکر شده است. اصفهانی عبارات متن را با «قوله» و تصحیحات خود را با «قولنا» آورده، سطر و صفحه نسخه مورد تصحیح خود را در اغلب موارد در متن و یا در حاشیه ذکر کرده است. حاشیه‌هایی در رابطه با متن در برخی اوراق دیده می شود. در آخرین برگ این تعلیقه (گک ۱۲۵ب) شماره صفحه ۱۹۷۸ قاموس چاپی که مورد تصحیح قرار گرفته، آمده است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۵۶/۱

آغاز: بسملة الحمد لله الباری بصنائعه و آثاره ... و بعد فہذہ تعلیقات علقتھا عبده الخاطی (محو شده و شاید عبدالعظیم باشد) ... الحسنی الاصفهانی اللیجانی علی المطبوع من القاموس الذی طبعه شیخ احمد الیمینی الشروانی (گک ۲)؛ انجام: قوله الراجی عفور به قلنا: لم یعترف ... قوله المستطاب قلنا: هذا الوصف فضولی لا یستطیعه المستطاب ... و هو لطیف بعباده یرزق من یشاء العلم و المعرفة و الرزق بغير حساب (گک ۱۲۵ب)
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۴؛ در ذیل عبارت «اغلاط قاموس چاپ دو جلدی کلکته تصحیح ملا احمد شروانی» به خط مالک کتاب عبارت «خط مرحوم شاهزاده فرهاد میرزا است» قید گردیده؛ کاغذ: هندی، نخودی، جلد: چرمی تریاکی تیره یک لای، ۱۲۵ گک (۱-۱۲۵)، ابعاد متن: ۱۸×۱۰، اندازہ: ۱۶×۲۳ سم [ف: ۱۱-۲۰۱]

● اغلاط کبری فی المنطق / منطق / فارسی

aqlāt-e kobrā fe-l manteq

تنکابنی، محمد بن سلیمان، ۱۲۳۴-۱۳۰۲ قمری
tonekābonī, mohammad ebn-e soleyman (1819-1885)
وابسته به: کبری در منطق = الرسالة الکبری فی المنطق؛ جرجانی، علی بن محمد (۷۴۰-۸۱۶)

● الاغضاء عن دعاء الأعضاء / دعا / عربی
al-agḏā' 'an du'ā'-il a'ḏā'
سیوطی، عبدالرحمن بن ابی بکر، ۸۴۹-۹۱۱ قمری
soyūtī, 'abd-or-rahmān ebn-e abī-bakr (1446-1506)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۷۱/۴ عکسی

آغاز: بسملة الحمد لله و سلام علی عباده الذین اصطفی قال الشیخ محی الدین النور
نسخه اصل: کتابخانه اسکوریال در اسپانیا، ش ۱۷۹۸؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ رکابه دار؛ ۷ ص (۶۰-۶۶)، ۱۵-۱۹ سطر [عکسی ف: ۴-۳۳۴]

● اغلاط العامة / کلام و اعتقادات / عربی

aglāt-ul 'āmma

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض ۱۵۳۱۸

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۹۶ق [القبانی: ۶۲۲]

● الاغلاط المشهورة / درایه / عربی

al-aglāt-ul mašhūra

میرداماد، محمد باقر بن محمد، ۱۰۴۱؟ قمری
mirdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-1632)

رساله کوتاهی است در بررسی و تحقیق برخی احادیث که از سوی بعضی تحریف و تغییرات در آن حاصل شده و به گفته مؤلف آنان که بهره‌ای از علوم ندارند و احادیث را به رأی خود تفسیر نموده‌اند، این رساله به رد و تصحیح آنها پرداخته است.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض ۱۱۴۹۷

آغاز: بسملة حمدله، فاعلم انه قد وقعت من الذین شارکونا فی الصناعة و لم یساهمنا فی البضاعة ادرکوا عصرنا من الدهر و المدة و لم یحلقوا شأننا فی التصلب من العلم و الحکمة تحریفات غریبة و تصحیفات عجیبة لفظیة و معنویة فی افانین العلوم و طبقات الصناعات؛ انجام: فصحفوا معناه تصحیفا سخیفاً و حرقوا مغزاه تحریف محیقا و لیطنوا الآن کشیخ الذکر عن هذا النمط من القول. خط: شکسته نستعلیق، کا: عبدالغنی بن محمد بن محمد حسینی شیروانی، تا: ۱۲۸۷ق؛ واقف: تقدسی، مرداد ۱۳۵۳؛ کاغذ: فرنگی فستقی، جلد: تیماج یک لای مشکی، ۱۰ گک، ۱۷ سطر، اندازہ: ۲۰/۵×۱۲/۵ سم [ف: ۲۷-۲۸۳]

● اغلاط قاموس چاپ کلکته / لغت / عربی

aqlāt-e qāmūs-e čāp-e kalkate

قاموس المحيط تألیف فیروزآبادی محمد بن یعقوب (۷۲۹-

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فخا)، جلد چهارم، به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276241

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۰/۲۰۱۲

و بیان مقصود از امانت با اشاره به اختلاف مفسران در معنی آن. به گفته الذریعه (۳۴۵/۲) این رساله برای نواب قوشچی باشی همدانی صفوی هنگامی که در موبک سلطان در شیراز بوده، نگاشته شده است. در پایان آن از تألیفات خویش: قبسات، حاشیه صحیفه سجادیه کتاب الرواشح سماویه و کتاب سدره المنتهی فی تفسیر القرآن و نیز از رساله مکانا علیا که آن را نیز در همدان نوشته نام می‌برد.

آغاز: قال الله العظيم سبحانه و علا و تعاضم و تعالی فی تنزیله الکریم و قرانه الحکیم: انا عرضنا الامانة ... بتحقیق که ما عرض کردیم امانت

انجام: ایده الله سبحانه بمنه و تأییده و سده بتوفیقه و تسدیده رقم تحریر و تصویر پذیرفت
چاپ: تهران، سنگی، ۱۳۱۵ق، رقی کوچک، ۱۶ص (صص ۹۸-۱۱۳)

[الذریعه ۳۴۵/۲؛ معجم المؤلفین ۹۳/۹]

۱. خوی؛ نمازی؛ شماره نسخه: ۸۴۷/۳۲

آغاز: برابر؛ انجام: که همانا احدی را مزیدی به آن میسر و مقدر نبوده باشد. ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء و الله ذوالفضل العظیم و این رساله ماناً علیا در اردوی موبک همایون شاهی ... در قصبه همدان حسب الالتماس نواب خانی قورچی باشی صفوی ... تصویر پذیرفت ... فی شهر جمادی الاولی لعام ۱۰۳۹ بهجریه المقدسه المبارکه حامداً مصلیاً

خط: نسخ، کا: علی اکبر، تا: ۱۰۹۱ تا ۱۰۹۲ق؛ مجدول؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۵گ (۴۹-۵۴ر حاشیه)، اندازه: ۱۰×۱۷سم [میراث اسلامی: دفتر نهم-۱۰۱]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۱۲۷۶/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق زیبا، کا: محمد بدیع بن محمد صادق بن ملا علی الموتی، تا: حدود ۱۱۲۱ق؛ واقف: حاج میرزا مفید شیخ الاسلام قزوین، سال ۱۲۸۲ق؛ مصحح؛ کاغذ: شرقی، ۷گ (۱-۷)، اندازه: ۱۲×۶سم [ف: ۲۸-۴۱۲]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۶۰۴/۴

آغاز: برابر؛ انجام: در همدان رقم تحریر و رسم تسوید پذیرفت خط: نستعلیق، کا: علی (اکبر) بن محمد رضی تفریسی، تا: شب سه شنبه ۱۳ شوال ۱۲۹۱ق، جا: زنجان؛ جلد: تیماج قهوه‌ای بدون مقوا، ۶گ (۱۴۱-۱۴۶ر)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۵-۱۲]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۲۲۴/۲-طباطبائی

آغاز: برابر؛ انجام: و نسخ تحقیق ابن احادیث شریفه و سیل توفیق ... مناطق و مدالیل آنها را مشروحاً ... در قیس تاسع و عاشر قبسات و در حواشی زبور آل محمد ... و در رواشح سماویه و در سدره المنتهی بر وجهی آورده ام ... و بعون و عصمت الهی ... و این رساله امانت الهیه و رساله مکانا علیا در قصبه همدان رقم

● امان البلیة / علوم غریبه / فارسی

amān-ol baliyya

قاجار، امان الله بن فتحعلی شاه، ق ۱۳ قمری
qājār, amān-ol-lāh ebn-e fath-'alī šāh (- 19c)

تاریخ تألیف: محتملاً ۱۲۸۵ق

نویسنده، که فرزند فتحعلی شاه است، می‌گوید: «در سال ۱۲۸۴ق در تهران ویای سختی آمد و من که به بعضی طلسمات و ختوم و ادعیه واقف بودم توانستم بدان وسیله فرزندان و اهل و عیال خود را حفظ نمایم. پس از ختم و با بعضی از دوستان از من خواستند تا رساله‌ای در این باب پردازم، من محض برآوردن خواهش ایشان این رساله را در یک «باب» و یک «خاتمه» پرداختم که در آن‌ها عمده مطالب این طلسمات و ختوم آمده است.»

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۶۵

آغاز: بسمله، الحمد لله الذی اذهب عنا الحزن ان ربنا الغفور شکور؛ انجام: و ارحمنا برحمتک یا ارحم الراحمین. التماس دعا از ناظران و عاملان دارم و السلام.
خط: نسخ، کاتب = مؤلف، تا: محتملاً ۱۲۸۵ق، جا: تهران؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج قرمز یک‌لا، ۳۲گ، ۱۳ سطر (۵/۵×۱۱)، اندازه: ۱۱×۱۷سم [ف: ۲-۱۶۶]

← امانت ← انیس العارفین

← امانت الله ← امانات

● امانت (فوائدی در) / متفرقه

amānat (favā'edī dar)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۷۱۰/۵۱

از شرح التقدمة میرداماد و کتب دیگر؛ خط: نستعلیق ریز، کا: نصیرالدین محمد رضوی شاگرد آقا حسین خوانساری، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج حنایی مقوایی درون سرخ با لولا، ۲گ (۱۲۸پ-۱۳۰پ)، ۴۲ سطر (۱۳×۲۳)، قطع: رحلی، اندازه: ۲۰×۳۱سم [ف: ۱۶-۳۴۱]

● امانت الهی = تفسیر آیه امانت / تفسیر / فارسی

amānat-e elāhī = tafsīr-e āye amānat

میرداماد، محمد باقر بن محمد، ۱۰۴۱؟ قمری
mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (- 1632)

اهداء به: نواب قورچی باشی همدانی صفوی

تاریخ تألیف: جمادی الاول ۱۰۳۹ق؛ محل تألیف: همدان
رساله‌ای است مختصر در تفسیر آیه شریفه «انا عرضنا الامانة ...»

فهرستگان: نسخه‌های خطی ایران (فنا)، جلد چهارم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276241

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۰/۲۰۱۲

● الاعضاء و النفس / فلسفه عربی

al-a'ḍā' wa-n nafs

حکیم ترمذی، محمد بن علی، -۳۲۰ قمری
hakīm-e termezī, mohammad ebn-e 'alī (-933)

[سزگین ۱۶-عثمان ۴]

تهران؛ مینوی؛ شماره نسخه: ۵/۳ بخش ۲

بی کا، تا: ۱۱۹۱ق؛ ۲۶گک (۱۳۳-۱۵۸ر) [ف:-۶۲]

← الاعضالات العشرینیه ← الاعضالات العویصات

● الاعضالات العویصات = الاعضالات العشرینیه / چند

دانشی / عربی

al-i'ḍālāt-ul a'wiṣāt = al-i'ḍālāt-ul 'išrīniya

میرداماد، محمد باقر بن محمد، -۱۰۴۱ قمری
mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-1632)

اهدا به: اشرف آل خاتون

تاریخ تألیف: ۱ ذیحجه ۱۰۲۲ق

پاسخ به ۲۰ مسئله مشکل در علوم مختلف ریاضی، فلسفه، کلام، منطق، فقه و اصول فقه است که مؤلف در حد اختصار بدان پرداخته است، در بیست «اعضال»: ۱. زاویه حذبۀ الدائرة و الخط المماس إياها؛ ۲. نسبة الكرة إلى الكرة و حکمها؛ ۳. نسبة المحيط و القطر و مقدارها؛ ... ۱۰. لازم الماهية و استاده الی الماهية و الجاعل؛ ... ۱۵. حمل الجزئی علی الجزئی و حمله علی الكلی؛ ... ۲۰. معنی الكراهة فی العبادات. این گفتار به نام «رساله شرفیه» نیز نامیده می شود که به نام «شرف آل خاتون» کرده است.

آغاز: بعد الحمد و الصلاة علی عبادہ المصطفین، فی ولدی الروحانی و حبیبی العقلانی و یا شرف آل خاتون. فهذه الاعضالات العویصة التي كساير نظايرها من العویصات

انجام: إن سبيله جدد للمسترشدين، و نائله غير مجدوذ عن المستعدين و كتب احوج المربوبين ... محمد بن محمد يدعى باقر الداماد الحسيني ختم الله له في نشاتيه بالحسنى و (فی؟) ۱ ذیحجه شهور عام ۱۰۲۲ من الهجرة

چاپ: مشار عربی، ص ۷۱، دارالخلافه طهران، سنگی، بی ناشر، ۱۳۱۷ق، رقعی، ۲۶ص+۳۴ص؛ با تحقیق عبدالله نورانی، در مصنفات میرداماد، جلد ۱، تهران، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، ۱۳۸۱

[ریحانه، ۱۱۵/۱ «الاعضالات العویصة»]

شوح و حواشی:

۱- شرح الاعضالات = شرح العشرینیه = الرسالة العشرینیه؛ کاشف یزدی، قاضی بن کاشف الدین محمد (-۱۰۷۵)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۵۳۳

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۱۰۲۲ق [الفبائی: ۶۰]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۲۳۲/۲

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: سفید، جلد: مقوایی،

عطف تیماج سبز ضربی، ۱۶ص (۸-۲۳)، ابعاد متن: ۱۵×۷، اندازه:

۱۰×۲۰سم [سن: ف: ۱-۱۱۵]

۳. گلبایگان؛ امام جمعه، محمد حسن؛ شماره نسخه: ۴۹/۱

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱، در حیات مؤلف؛ جلد: تیماج دو

رو، رو قرمز لبه دار، پشت سبز، ۱۸گک (۲-۱۹ر)، اندازه:

۱۳×۱۹سم [کتابخانه های گلبایگان: ف: ۱۵۸]

۴. تهران؛ هیات؛ شماره نسخه: ۲۶۲/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج

قهوه ای ضربی مقوایی، ۸گک (۸۳-۹۰ر)، ۲۱ و ۲۲ سطر

(۵/۶×۱۳)، اندازه: ۱۳×۲۲/۵سم [ف:-۱۹۶]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۰۹/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: حسینعلی شیرازی، تا: در عصر مؤلف؛ از روی

خط مؤلف؛ جلد: دورو تیماج رو سبز عطف و پشت قرمز،

۲۷۳گک، اندازه: ۱۲×۱۸سم [ف: ۱-۳۰۲]

۶. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۹۵/۲

بی کا، تا: حدود ۱۰۲۰ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن لائی قرمز [ف:

۵-۱۵۶]

۷. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۶۷/۲

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: محمد مؤمن بن جلال الدین محمد (شاگرد

مؤلف)، تا: ۱۰۳۶ق؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی مغزی

قهوه ای، ۲۱۴ص (۷۴-۲۸۷)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۳×۱۹/۳سم [ف:

۵-۱۳۷]

۸. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۲۱۴۴/۲-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ خوش، بی کا، تا: حدود ۱۰۴۶ق؛ محشی با نشانی «منه»

[عکسی ف: ۱-۳۴]

۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۳۶/۱

آغاز: برابر؛ انجام: النبویه حامدا مصلیاً مسلماً مستغفراً تم بحمدالله

و عوند هذه الرسالة علی یدافقر عبادالله الملك المتعال فضل الله بن

محمد بن فضل الله البسهم الله لباس الغفران بالنبي محمد و الال فی

شهر ربیع الاول.

کا: فضل الله بن محمد بن فضل الله، تا: ربیع الاول ۱۰۶۵ق؛ جلد:

تیماج قهوه ای دارای برگردان از تیماج قرمز، ۱۸ص (۱-۱۸)،

قطع: خشتی، اندازه: ۱۵×۲۰/۵سم [ف: ۹-۴۸۴]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۹۲۳/۱

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد چهارم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276241

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۰/۲۰۱۲

آغاز: ۱. سبحانک اللهم جل حمدک و عز مجدک یا رب العاقبات العالیة و السافلات البالیة ... تلویح استناری ...
۲. بسمله و منک الاستیفاق یا علیم یا حکیم. تلویح استناوی عسیت ان اثبتک (لک) علی التفظن لان لیس الوجود حقیقة الانفس الموجودیة ... لامعنی ما ینضم الی المهیة.
انجام: فهو قول حدث و صار من احداث المتفلسفة (...) (کذا) و یصح الحکمة الحققة الخاصة و الحمد لله رب العالمین
چاپ: به اهتمام عبدالله نورانی، تهران، انجمن آثار و مفاخر فرهنگی، ۱۳۸۵

[الذریعہ: ۲۶۱/۲؛ ریحانہ الادب: ۶۰/۶؛ دنا: ۷۰/۲]

شرح و حواشی:

- ۱- حاشیة الافق المبین؛ میرداماد، محمد باقر بن محمد (۱۰۴۱-)
- ۲- ماده تاریخ الافق المبین؛ میرداماد، محمد باقر بن محمد (۱۰۴۱-)
- ۳- الجذر الاصم؛ تنکابنی، حسین بن ابراهیم (۱۱۰۵-)
- ۴- حاشیة الافق المبین؛ نظام الدین گیلانی، احمد بن محمد (۱۰۵۹-)

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۹۸۱۹

آغاز: امر بسیط غیر منقسم لایصلح للاتطابق علی الزمان و رئیس مشائیه؛ انجام: مطلق الوجود ای ارتفاع الوجودین معا عن المهیة عن بعد التلبس

خط: نستعلیق جلی، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ ضمیمه نسخه ۱۷۷۸۸؛ قطع: رقعی [رایانه]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۲۰۹۱

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مجدول زرین؛ با حواشی «منه قدس سره، منه طاب ثراه»؛ در اصفهان خریداری شده است؛ کاغذ: کاغذ ترمه نخودی در متن و سفید در حاشیه، جلد: میشن یشمی ضربی نو، ۲۹۹ گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۲۱/۹ سم [ف: ۱-۴۴]

۳. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۹۶

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ با سرلوح، مجدول؛ مهر: محمد تقی، ابوالبقاء؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکي، ۲۲۰ گ، ۱۸ سطر (۱۵×۶/۵)، قطع: وزیری، اندازه: ۱۳/۵×۲۴ سم [ف: ۱-۴۶]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۴۴۵-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [قلمها ف: ۲-۱۴۵]

۴. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۳۶۰۵

آغاز: کامله العیار فاضله النظام صحیحة المیزان قویمة المعیار هی کالاسطر لابات عقلیة؛ انجام: و لا من حیث انها علة متقدمة امتنع أن یكون للمجموع تقدم فنقول انا لا نعنی بهذا ...

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، محشی از مؤلف، مقابله نسخه را شاگرد مؤلف نظام الدین احمد جیلی شب چهارم شوال ۱۰۱۶ بپایان برده؛ جلد: تیماج قرمز، ۲۶۷ گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۱۸/۵ سم [ف: ۱-۶]

شیراز؛ علامه طباطبائی؛ شماره نسخه: ۷۸۶

آغاز: باب فعل یفعل: هاء الطعام یهینته..؛

خط: نسخ، عرب، بی کا، تا: قرن ۸؛ ترجمه کلمات به فارسی بین سطوره؛ اندازه: ۱۳/۵×۱۷/۵ سم [نسخه پژوهی: ۱-۱۹] و [نسخه پژوهی: ۲-۱۱۴]

● افعال التفضیل / نحو / عربی

af'al-ut tafđil

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۰۴۰۶/۱

بندی در افعال التفضیل. مقالی است بدون خطبه و خاتمه که بخشی از کتابی است؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱، کاغذ سمرقندی؛ جلد: یکسوی جلد تیماج عنابی و سوی دیگرش مشمع نیلی و عطف میشن قهوه‌ای، ۱۸-۲۵ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۱۸ سم [ف: ۲-۴۸۰]

← افغانستان گزارش افغانستان

● الافق المبین = عبادات (رساله در) / فلسفه / عربی

al-ufuq-ul mubīn = 'ebādāt (r. dar)

میرداماد، محمد باقر بن محمد، ۱۰۴۱؟ قمری
mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-1632)

تاریخ تألیف: پیش از ۱۰۲۵ ق

در حکمت الهی در ۲ «صرح» در چند «مساقات» و چند «فصل». وی در چهار جای این کتاب از «الصراط المستقیم» خود یاد می‌کند و در مسافه ۶ صرحه یکم زیر عنوان «اعضال طاج و مخرج ضاج» که از تناهی زمان سخن می‌راند عبارتی می‌آورد که تاریخ نگارش کتاب تا اندازه‌ای روشن می‌شود: «و انی و قد کنت و کدت الفصیة عنها حتی مازال ذلک و کدی برهه من العمر فلم یستین لی فی هذه الثلثین سنة الاما اومض احابین الاشتغال بکتاب الصراط المستقیم فضمنته اياه و الآن ... استأنف نمطا غیبیا و اسلوبا قدسیا ... و اقتصر تا صیل اصل الحکمة ... و اما السبب و التفصیل ... ففسی ان یکون فی آخرین من الحکما لما یلحقو ابنا من ینوب عنی نیابة تامه روعیة عقلیه ... قد انقل ظهر قریحتی فما و حمت و حم الفروع و لا التفت لفت الجزئیات». از اینجا برمی‌آید که داماد «افق مبین» را پس از «صراط مستقیم» نوشته و بیش از سی سال داشته است. وی در این کتاب از فروع و جزئیات کاوش نمی‌کند و آنرا به فیلسوفان آینده واگذار می‌نماید. در الذریعہ (ج ۲ ص ۲۶۲) از «الافق المبین» دیگری یاد می‌کند که در فقه است و شاید از میرداماد باشد. که با توجه به اطلاعات آن باید همان «عیون المسائل» = «اثنی عشریه» او باشد.

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد چهارم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276241

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران؛ ۱۳۹۰/۲۰۱۲

● ایقان فی اعجاز القرآن / علوم قرآن / عربی

al-īqān fī i'jāz-il qur'ān

کرمانی، محمد کریم بن ابراهیم، ۱۲۲۵-۱۲۸۸ قمری
kermānī, mohammad karīm ebn-e ebrāhīm (1810-1871)

تاریخ تألیف: شنبه ۴ ذیقعدہ ۱۲۷۳ق

در یک «مقدمه» و ۱۶ «باب»

آغاز: بسمله. الحمد لله الذي انزل على عبده الكتاب و لم يجعل له
عوجا ... يقول العبد الاثيم كريم بن ابراهيم، اني لما وجدت أن
الجور قدمه باعه

انجام: و رایت ان لی اشغالا عديدة و ییدی سديدة. کان قلبی
مشغولا باتمامها رأیت ان اختم هذا الكتاب.

چاپ: در مجموعه الرسائل وی، کرمان، ۱۳۵۴ق (ص ۱۷۰-۳۰۶)

۱. تهران؛ دانشکده الهیات؛ شماره نسخه: ۲۵/۷

خط: نسخ، کا: مفید بن محمد نبی، تا: قرن ۱۳؛ کاغذ: فرنگی،

جلد: تیماج مشکى، ۵۶گ (۶۷پ-۱۲۲ر)، ۲۱ سطر (۵×۸/۵)،

اندازه: ۲۱/۵×۱۷/۵سم [ف: ۲۲۰]

۲. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۴۸۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق نازیبا، کا: محمد بن مرتضی، تا: شنبه ۴ ذیقعدہ

۱۲۷۳ق؛ کاغذ: فرنگی خط دار، جلد: مقوایی آبی رنگ عطف

پارچه قرمز، ۹۷گ، اندازه: ۲۲×۱۷سم [ف: ۱-۴۲۲]

۳. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه: ۵۱۷/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، کا: عبدالحسین بن عبدالکریم، تا: ۱۳۴۳ق؛

۷۱گ (۱-۷۱ر) [ف: ۱-۳۰]

س ایلات کردستان < کتابچه وافى و دفتر و رساله كافی

● الایماء الى علم الاسماء / علوم غریبه / عربی

al-īmā' ilā 'ilm-il asmā'

تاریخ تألیف: ۸۸۰ق

به احتمال از محمد بن محمد کومی تنوس.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض ۱۲۲۱۶

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۹ [الفبائی: ۸۰]

● الایماضات و التشریقات / فلسفه / عربی

al-īmāḍāt wa-t tašrīqāt

میرداماد، محمد باقر بن محمد، -۱۰۴۱ قمری

mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-1632)

تاریخ تألیف: آغاز ۴ ذیقعدہ ۱۰۱۲ق

درباره مسأله حدوث قدم عالم باعبارت‌های پیچیده معروف
میرداماد، دریک «مقدمه» و چند «سقیه» دارای عناوین «ایماض-
تشریق» و مانند اینها، و تفصیل بحث رادر خطبه این کتاب
حوالت به «الافق المین» و «الصراط المستقیم» خود می‌دهد.

آغاز: بسمله. والاستیفان من العليم الحكيم. سبحانك اللهم رب
الخلق و الامر، لك الملك و لك الحمد و منك البدء و اليك
العود ... و بعد فان احوج المرئيين ... محمد بن محمد ملقب باقر
الداماد ... يقول ان هذه صحيفة ملكوتية
انجام: و لم يتاهب لالى محض الوميضات الالهية، امماض (تمت
تمام)

چاپ: همراه «قبسات» او در ۱۳۱۵

[الذريعة ۵۰۹/۲ رقم ۱۹۹۸ و ۶۰/۲۰؛ دنا ۳۵۰/۲]

شرح و حواشی:

۱- شرح الایماضات و التشریقات؛ علوی عاملی، احمد بن زین

العابدین (-۱۰۵۴)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۳۷۲/۱

آغاز: برابر؛ انجام: و كذلك كل محرك فإن له محركاً وراء
ذاته؛ إذا لو تحرك شيء بنفسه

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ ناتمام؛ کاغذ: شرقی، ۷۸گ (۱-
۷۸)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۳/۵×۶سم [ف: ۳۶-۲۹۷]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۷۳۲/۲

آغاز: برابر؛ انجام: حيث هو آخر، فالبدء و ان كان فى الفاعل
فالقوة الفعلية

خط: میان تعلیق و نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛
محشی؛ جلد: میشن تریاکى، ۵۷گ (۸۱پ-۱۳۷ر)، ۱۸ سطر،
اندازه: ۱۹/۷×۱۲/۳سم [ف: ۹-۱۹]

۳. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۷۳۸/۸

آغاز: برابر؛ انجام: كما عدم الملكة اخص منه يفيد الاستعداد
شخصاً أو نوعاً أو جنساً فقط و على القوة على الفعل ...

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ مصحح، محشی
با عناوین «منه دام ظله»، در برگ اول چند یادداشت متفرقه و
تاریخ شروع در تألیف کتاب به نقل از خط مؤلف به سال ۱۰۱۱
آمده؛ ۱۷گ (۲۱۵پ-۲۳۱پ)، اندازه: ۲۱×۱۵سم [محدث ارموی
مخ: ۱-۲۱۷]

۴. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۷۴۰/۲-ف

آغاز و انجام: برابر

نسخه اصل: نسخه آقای سید علی رضای ریحان یزدی، نسخه
هندی است؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ محشی [فیلمها ف: ۲-۲۳۶]

۵. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۶۲۱/۱۰

خط: نستعلیق، کا: شاه قاضی، تا: دوشنبه ۴ صفر ۱۰۸۰ق؛
افتادگی: آغاز؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن آلبالویی [ف: ۵-۳۱۰]

● الايقاظ / اخلاق / عربی

al-īqāz

شاه عبدالعظمی، محمد علی بن محمد، ۱۲۵۸-۱۲۳۴ قمری

šāh 'abd-ol-'ozmā, mohammad 'alī ebn-e mohammad (1842-1819)

احادیث اخلاقی را از روی منابع حدیثی شیعه درضمن فصول مختلف گردآوری نموده شامل مباحثی چون ذکر الموت، العقل، العلم، الزهد، الفقر، بعض المواعظ، التقوی، الخوف و الرجاء، الصمت، العفو و الحلم، الصبر، التوکل، الیقین، الرضا، الشکر، السخاء، یخزل، حسن الخلق، التواضع، التکبر، الحسد، الحرص، الرحم، الخمر، البنج، القمار ... مؤلف از اشعار دیوان امیرالمؤمنین (ع) بسیار استفاده نموده و دراول و آخر کتاب گفته است که احادیث این رساله را از کتاب الوسيلة استخراج نموده است.

چاپ: تبریز، سنگی، ۱۳۱۴، خشتی، ۸۱ص

[شار عربی ص ۱۰۸؛ الذریعة ۵۰۳/۲]

قم: طیبی؛ شماره نسخه: ۳۰۳

آغاز: بسمله حمدله و صلی الله علی محمد وآله الطاهرين ولعنة الله علی اعدائهم اجمعين الى يوم الدين اما بعد فيقول الاحقر الجاني محمد علی الحسيني اني لما رأيت ان الايام قد نفدت؛ **انجام**: و ليضم الى هذا الاربعينات الاولان و التنبيه بل و حلية الداعين و الاربعون الثالث بل سائر اجزاء الوسيلة فعسى ان توظف النفس باعانة من لا تاخذها سنة و لانوم و الحمد لله اولاً و آخراً
خط: نسخ، بی کاه، تا: قرن ۱۳ و ۱۴؛ مصحح؛ تملک: سیدعلی الجهانی ساکن نجف اشرف در تاریخ ۷ ربيع ۱۳۶۰؛ ۷۵گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۲۱×۱۵سم [ف مخ: ۱-۶۷]

● الايقاظات في خلق الاعمال و افعال العباد = الجبر

و التفويض / فلسفه / عربی

al-īqāzāt fī xalq-il a'māl wa af'āl-il 'ibād = al-jabr wa-t tafwīd

؟ میرداماد، محمد باقر بن محمد، ۱۰۴۱ قمری
mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-1632)

تاریخ تألیف: اواخر ۱۰۲۵ق

درباره خلق اعمال و افعال عباد و فرق بین فاعل که عبد و بنده است و جاعل که خالق می باشد و بحث در جبر و اختیار بر پایه های فلسفی با اشاره به بعضی از ادله سمعیه مربوط به موضوع و گفتگو در آنها در نیمه دوم کتاب. این کتاب در شش «ایقاظ» است. نویسنده می گوید: از من خواستند تا مطلبی درباره مسأله خلق اعمال بنویسم و مطلب را آشکار کنم گرچه من در کتاب

«رواشح سماویه» این مطلب را شرح داده بودم اکنون در اینجا آنچه مناسب مقال است درباره خلق اعمال می آورم و مسأله سبب و آلت و مسبب و انواع فاعل ها را بیان می کنم.

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمين حق حمده و الصلوة علی خيرته من خليفته محمد و آله المعصومين من عترته اما بعد فقد سألتني افاض الله تعالى عليك سجال فيوضات عالم القدس عن مسألة خلق الاعمال ... الايقاظ الاول خيرات نظام الوجود و کمالاته الفرائض و النوافل باسرها من الذوات و الصفات و الاخلاق و الملكات و الافعال ...

انجام: و من سبيل حال مطلق الهيئة العقدية بل مطلق طباع الجواز الذي تشترك فيه الممكنات جميعا فهذا اقصى امد الفحص و التحقيق و الحمد لله رب العالمين ولي الفضل و الطول حق حمده چاپ: در حاشیه «قبسات»، ۱۳۱۵ق، (ص ۶۶-۱۴۸)

[دنا ۳۴۷/۲ (۲۰) نسخه؛ الذریعة ۵۰۷/۲ و ۴/۵ و ۲۴۳/۷؛ ریحانة الأدب ۲۰۸/۳؛ فهرستواره منزوی ۸۳/۶]

شرح و حواشی:

۱- حاشیه الايقاظات؛ میرداماد، محمد باقر بن محمد (-۱۰۴۱)

۲- حاشیه الايقاظات = شرح حدیث «الامر بین الامرین»

۳- حاشیه الايقاظات

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۲۰۵

آغاز: برابر

خط: نسخ، بی کاه، تا: قرن ۱۱، گویا در حیات مؤلف؛ مصحح، محشی با امضای «منه دام ظلله»؛ مهر: «محمد باقر بن محمد تقی الموسوی» (بیضی)؛ جلد: تیماج بنفش تیره، ۸۷گ، مختلف السطر، اندازه: ۱۹×۱۲سم [ف: ۳۲-۲۵۳]

۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۳۰۵/۱

خط: نسخ، کا: نورالله بن شمس الدین جراح شیرازی، تا: ۱۰۱۹ق [ف: ۳-۴۵]

۳. تهران؛ دائرة المعارف بزرگ اسلامی؛ شماره نسخه: ۲۱۴۴/۲-عکسی

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ پخته، بی کاه، تا: حدود ۱۰۴۶ق؛ محشی با نشانه «منه» و «ها» [عکسی: ۱-۴۴]

۴. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۸۳/۱۱-طباطبائی

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد سعید میر نظام حسینی، تا: ۱۰۷۲ق؛ به شیوه چلیپا؛ کاغذ: اصفهانی شکری رنگ، جلد: تیماج عنابی، ۱۳ص (۱۷۳-۱۸۵)، ۲۳ سطر، قطع: رحلی، اندازه: ۲۸/۵×۱۶/۵سم [ف: ۲۳-۱۸۶]

۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۶۸۶

آغاز: برابر؛ **انجام**: لما غلبت مشيتها مشية الله و أمرا ابراهيم أن يذبح اسحق و يقول بسم الله و الله اكبر

خط: نستعلیق، بی کاه، تا: قرن ۱۲؛ افتادگی؛ انجم؛ مصحح،

فهرستگان: نسخه های خطی ایران (فنا)؛ جلد پنجم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری

محشی در پایان، گوید: «وقفتنا الله للوصول الى اصل النسخة تامة و اتمام هذه وتصحيحها و بقاء هذه كذلك ليقضى بالاسف»؛ کاغذ: فرنگی، ۸۴ گ (۱-۸۴)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۴x۸سم [ف: ۲۸-۱۶۲]

شرح تقویم / ریاضیات / فارسی

š.-e taqvīm

رشتی، ابوالخیر بن محمد
rašti, ab-ol-xayr ebn-e mohammad

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۶۲۹

آغاز: بسمله. بعد از حمد و ثنا و صلوة و دعا مخفی نیست که این رساله؛ انجام: و بروج مثلثه خاکی و آبی مؤنث و لیلی لمعه بیاید ...
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ ۲۵ گ، ۱۵ سطر [رایانه]

شرح تقویم / تقویم / فارسی

š.-e taqvīm

زوپائی، عبدالقادر

zūpā'i, 'abd-ol-qāder

در یک «مقدمه» و دو «باب» و یک «خاتمه»: مقدمه در تقسیم علامات تقوی، در دو باب: باب ۱. حساب جمل و ترتیب و شرح آن مشتمل بر چهار «فصل» است: ۱) علامات روزهای هفته و ماهها، ۲) ماههای رومی، ۳) ماههای فرس قدیم، ۴) ماههای جلالی (فصول باب اول نامرتب است)؛ باب ۲. علاماتی که تعلق دارد به حروف آخر اسامی کواکب، مشتمل بر دو «فصل»: ۱) ارقام کواکب، ۲. در نظرها که در کواکب واقع شود؛ خاتمه در مدار احکام و آن مشتمل بر هفت «فصل» است: ۱) بیوت کواکب، ۲) منسوبات کواکب از سعد و نحس، ۳) خانه و بال کواکب، ۴) شرف کواکب و هبوط آن، ۵) بیان اوج و حضيض کواکب، ۶) طالع طبایع و طبایع بروج، ۷) اختیارات روزها.

همدان؛ مدرسه غرب؛ شماره نسخه: ۱۵۳/۲

آغاز: الحمد لله العلی و الصلوة علی نبی المصطفی (ص) اما بعد این کتابیست در معرفت تقویم خالی از اطناب مشتمل بر دو مقدمه و بر دو باب و خاتمه این کتاب را بنده جانی عبد القادر زوپائی بر سم مطالعه عزیزان در تحریر آورد متوقع آنکه بر خطائی که واقع کردند از بال اغماض بر آن پوشند و بقلم عفو اصلاح فرمایند مقدمه بدانکه؛ انجام: و نظر دشمنی و بر جمله اتصال قمر بر دو وجه پسندیده و بر کویکی که کاری شاید کرد منسوب به آن کوبک باشد و قمر باذن و کید میان دو نحس طریقه محترقه خاصه که از نسخ متصرف شود هیچ کاربر را نشاید کرد و الله بعلم بحقایق الامور ...

بی کا، بی تا؛ قطع: بیاض رقعی [رشت و همدان: ف: - ۱۲۸۸]

شرح تقدمة تقویم الایمان / کلام و اعتقادات / عربی -

š.-y taqdimat-i taqwīm-il-īmān

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ قمری
mirdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-1632)

کتابی است در اثبات حقانیت ولایت امیرالمؤمنین (ع) با استفاده از آیات قرآن و روایاتی که در کتابهای اهل سنت نقل شده است. در بخشی از کتاب کلمات امیرالمؤمنین (ع) به نقل از نهج البلاغه آمده است. مطالب را با عنوان «و منها» و یلحق بذلك، نیه، آیس من الحق و ... می آورد. مؤلف در جایی از تألیفات خود این چنین یاد می کند: «کتاب التقديسات و کتاب الایماضات و التشریفات و کتاب خلصة الملکوت و کتاب التصحیحات و التقویمات و کتاب الصراط المستقیم و هو کتاب تقویم الایمان و کتاب الأفق المبین و سایر صحفنا الحکمیه و واجب علی ملازمتها و خاض فی أغوارها و أسرارها و غاض فی أعماق أغمارها ...». در بین تألیفات میرداماد کتابی که در امامت و شامل اخبار معتبره در نزد عامه باشد، محجة الاستقامة و شرح تقدمة تقویم الایمان را می شناسیم و از این دو، از کتاب اول نسخه ای در دست نیست. (ابوالفضل حافظیان)

چاپ: در سال ۱۴۱۲ ق به تصحیح آقای شیخ غلامعلی نجفی و آقای حامد ناجی و با مقدمه فارسی مفصل سید محمود میردامادی به چاپ رسیده است
[الدریعة: ۱۵۱/۱۳؛ معجم التراث الکلامی: ۴۲/۴]

۱. تهران؛ حوزه آستان حضرت عبدالعظیم؛ شماره نسخه: ۷۹/۱

آغاز: و اذ قد رمی رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم الی أرضه و ضربه خالد بن الولید و أصحابه المشرکون ... و منها ما روته رواة الأمة عن طائفة من الصحابة کنا جلوساً فی المسجد فخرج علينا رسول الله؛ انجام: و لا یرد حکمه و قوله و ولایته الا کافر و لا یرضی لحکمه و قوله و ولایته الا مؤمن فلما سمع الیمانیون قول رسول الله صلی الله و آله فی علی قالوا یا رسول الله رضینا بقول علی و حکمه فقال رسول الله

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح، با خط خوردگی، با علامت بلاغ، محشی با نشان «منه مدظله» و «فخ» و حواشی لغوی؛ مهر: «الفقر فخری و به افتخر ۱۰۷۵» (بیضی)؛ جلد: تیماج سرخ، ۸۹ گ (۱-۸۹ پ)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۳x۹سم [ف: - ۲۸]

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۰۶۷/۱

آغاز: ... المهية المنزه عن كل وصف یدرکه حسن او یتصوره خیال او یسبق الیه ... تنبیه، قدس العبد فی قوته النظرية العقلية؛ انجام: و ذکر الراوندی ان لاولیاء الرابع مطالبة كل من ولی الاول و الثاني ...

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ مصحح،

۱۲۹۳.

xx شمع روشن کن به بیت الایل آر؛ انجام: ختم دفتر گشت چون بر نام او xx در دفاتر ثبت کن ایام او / عمر او را بیش فرما از هزار xx تاجدار و تاج بخش و کامکار دفتر دوم از مثنوی می باشد؛ خط: نسخ؛ بی کاه، تا: اواخر قرن ۱۳؛ دارای سرلوح، مجدول، مصحح، محشی؛ ۱۳۶گ (اب-۱۳۶)، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۷x۸سم [ف: ۲۱۶-۳۷]

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۶۹۷

خط: نستعلیق، کاه؛ مختلف، بی تا؛ مجدول مذهب؛ دارای سرلوح مذهب؛ ۹گ [ف: ۵۶-۳۱]

● القبة (کتاب) / کیمیا / عربی

qiba (k.)

جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ قمری

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

آغاز: الحمد لله حمد من لم یكفر به قط، و لم یعتوره فی امره الشکوک و نستله ان یقلنا و یقننا انه ولی ذلك ... و بعد فقد سبق لنا قبل کتابنا هذا ثمانية عشر کتاباً کل واحد منها فیها شیء من اصول هه الصناعة عظیم کبیر. و قد اتیت فی کتابی هذا معرفة لاصول التي منها تكونت هذه الحجارة من الطبايع و اری الوجه فی ذلك و کیف الوصول الیه

۲. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۳۶۸۵

آغاز: حمداً حمداً فقد جاء مطلع الهداية و مبدء النور كلمة من الصحف الاولى ... حضرت خلاق كو جان آفرید xx هستی اندر ارض امکان آفرید؛ انجام: عالمی از کم و کیفیت برون xx عالمی از وضع کمیت برون

این نسخه تا دفتر چهارم را دارد؛ خط: نسخ زیبا، بی کاه، تا: قرن ۱۳؛ دارای دو سرلوح، مجدول؛ تملک: ابوالقاسم؛ جلد: تیماج، ۱۶۷گ، ۲۵ سطر (۱۸x۱۲)، اندازه: ۱۷x۲۶سم [ف: ۵۹۱-۳۴]

س القبرية < بثورات

● القيسات / فلسفه / عربی

al-qabasāt

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ قمری
mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (- 1632)

تاریخ تألیف: شب چهارشنبه ۷ ربیع الاول ۱۰۳۴ق
گفتاری فلسفی است که به اثبات قدیم بودن خدا و مسأله دهر و حدوث دهری می پردازد، شامل ده «قیس»، و هر قیس دارای عناوین چون «ومیض» و «ومضه»: قیس ۱. انواع الحدوث و تقاسیم الوجود بحسبها؛ ۲. تثلیث انواع السبق الذاتی؛ ۳. تنبیه البعدية الانفكاكية؛ ۴. الاستشهاد من كتاب الله تعالى و سنة الرسول؛ ۵. نحو وجود الطبايع المرسله؛ ۶. اتصال الزمان و الحركة؛ ۷. تعقب احتجاجات اقتضائية و مراوعات جدلية؛ ۸. تحقیق قدرة الله سبحانه و ارادته؛ ۹. اثبات الجواهر العقلية و مراتب الوجود؛ ۱۰. سر القضاء و القدر؛ تختمه: فی بضعة من فروع شجرة هذا القيس.

آغاز: الحمد لله الواحد الأحد الصمد المصمود كل وجود و جاعل ...

انجام: بجدوك و منك و فضلک و طولک یا أرحنم الراحمن. چاپ: معجم المطبوعات: ۸۶۰ مشار (عربی): ۶۹۸؛ تهران، سنگی، بی ناشر، ۱۳۱۴ق، وزیری، ۳۲۳ص

[كشوف الحجب و الاستار ۴۱۰، ذیل كشوف الظنون چاپ فلرگل ص ۶۷؛ معجم المطبوعات: ۸۶۰؛ الذریعه ۳۲/۱۷؛ دنا ۸: ۵۲-۵۰ (۶۵ نسخه)]

شرح و حواشی:

۱- حاشية القيسات؛ میرداماد، محمد باقر بن محمد (-۱۰۴۱)

۲- شرح القيسات = حاشية القيسات؛ علوی عاملی، احمد بن زین

۱. تهران؛ ملك؛ شماره نسخه: ۳۴۶۷/۱۹

آغاز: برابر؛ انجام: من هذه العناصر، فاعلم ذلك و قدرها عظيمة. تم و الحمد لله رب العالمين خط: نستعلیق چلیبا، بی کاه، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن، ۳گ (۴۵پ-۴۷)، اندازه: ۲۳/۲x۱۵/۶سم [ف: ۴۴۶-۶]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۱۱/۱۹

آغاز: برابر؛ انجام: و ما فعله و ما فيه من كل واحد من العناصر فاعلم ذلك و هذه قدره عظيمة و الحمد لله تعالى. خط: نسخ، بی کاه، تا: صفر ۱۲۸۸ق؛ جلد: تیماج قهوه ای مذهب، ۴گ (۵۷پ-۶۰)، ۱۹ سطر (۱۴/۵x۸/۵)، اندازه: ۱۳/۷x۲۲/۳سم [ف: ۲۹۹/۲-۶۱۳]

● قبة الرومان = مثنوی فخرالدین / شعر / فارسی

qobbat-or rommān = masnavī-ye faxr-od-dīn

فخرالدین محمد، ق ۱۳ قمری

faxr-od-dīn mohammad (- 19c)

اهدا به: ناصرالدین شاه قاجار (۱۲۶۴-۱۳۱۳ق)

تاریخ تألیف: ۱۲۷۹ تا ۱۲۸۱ق

مثنوی بلندی است عرفانی همراه حکایات و پندها به سبک مثنوی معنوی و ظاهراً به تعداد دفاتر شش گانه مثنوی معنوی (البته این نسخه تا دفتر چهارم را دارد).

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۷۰/۱/۱

آغاز: بسمله، حمدا حمدا شکرا شکرا يسرا يسرا بشری بشری، هذا الدفتر الثاني من الربيع المئانی او الروض التالي من الثماني فی معانی البیان و بیان المعانی و اصول المبانی ... ای سراج الملة اسرافیل یار

فرستگان: نسخه های خطی ایران (فخا)؛ بیست و چهارم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی